

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Tomáše Herce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **B. S.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 3. 2025, č. j. MV-28702-4/SO-2025, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 7. 2025, č. j. 1 A 15/2025-48, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.
- II. Žalobce je povinen zaplatit soudní poplatek za rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku ve výši **1 000 Kč** do tří dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) je občanem Ukrajiny. V České republice pobýval od 30. 11. 2021 na základě povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie, kterým byla jeho tehdejší partnerka. Ta však dne 20. 4. 2023 uzavřela manželství s jiným mužem. Teprve dne 2. 5. 2024 stěžovatel požádal o ukončení přechodného pobytu, čemuž Ministerstvo vnitra rozhodnutím ze dne 15. 5. 2024, č. j. OAM-5532-2/ZR-2024, vydaným podle § 87f odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), vyhovělo, a podle § 87f odst. 5 tohoto zákona mu stanovilo lhůtu k vycestování 60 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

[2] Dne 3. 7. 2024, tedy ještě před uplynutím uvedené lhůty, podal stěžovatel žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání, kterou Ministerstvo vnitra rozhodnutím ze dne 21. 11. 2024, č. j. OAM-22012-22/DP-2024, zamítlo. Učinilo tak podle § 46 odst. 1 ve spojení s § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců z důvodu jiné závažné překážky pobytu cizince na území. Stěžovatel totiž nejpozději dne 20. 4. 2023 přestal být

rodinným příslušníkem občana Evropské unie a více než rok pobýval v České republice, aniž by splňoval podmínku povolení k přechodnému pobytu a plnil tak účel pobytu. Odvolání stěžovatele proti tomuto rozhodnutí žalovaná zamítla a rozhodnutí Ministerstva vnitra potvrdila.

[3] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem zamítl žalobu proti rozhodnutí žalované. Právě proti tomuto rozsudku směřuje kasační stížnost stěžovatele.

II. Návrh na přiznání odkladného účinku a vyjádření žalované

[4] Stěžovatel spojil s kasační stížností návrh na přiznání odkladného účinku podle § 107 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Zdůraznil v něm, že zamítnutí žaloby pro něj znamená bezprostřední hrozbu nevratného zpretrhání všech společenských, kulturních i ekonomických vazeb na území České republiky. Tato újma je natolik závažná, že dosahuje intenzity nepřiměřeného zásahu do práva na respektování soukromého a rodinného života zaručeného v čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Stěžovatel má jen omezené možnosti, jak svou pobytovou situaci řešit. Může sice požádat o udělení dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území České republiky, na jeho udělení ovšem není právní nárok a rozhodnutí o jeho neudělení nepodléhá soudnímu přezkumu. Toto vízum by navíc sloužilo pouze k překlenutí období existence překážky vycestování z území a nezajistilo by stěžovateli stabilní pobytový status. Na stěžovatele se nevztahuje ani dočasná ochrana. Stěžovatel by na Ukrajině s ohledem na probíhající válečný konflikt nemohl vést soukromý a rodinný život.

[5] Uvedené následky lze podle stěžovatele odvrátit jen přiznáním odkladného účinku. Jeho přiznáním zároveň nemohou být dotčena práva třetích osob ani porušen důležitý veřejný zájem. Vzhledem k individuálním okolnostem věci, tj. délce pobytu na území České republiky a míře integrace do české společnosti, má stěžovatel za to, že újma, která mu hrozí v důsledku nepřiznání odkladného účinku, převažuje nad případným protichůdným veřejným zájmem na jeho vycestování z území. Jak v minulosti konstatoval Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“), *„nepoměrně větší újma může vzniknout již v návaznosti na právní moc rozhodnutí o zamítnutí žádosti o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty, a nikoli až v souvislosti se správním vyhoštěním a jeho případnou nucenou realizací“* (usnesení NSS ze dne 11. 4. 2023, č. j. 8 Azs 50/2023-34, bod 6).

[6] Žalovaná navrhla návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítnout. Návrh se omezuje na obecná tvrzení neprokazující žádnou konkrétní hájitelnou vážnou újmu. Z vyjádření stěžovatele ve skutečnosti vyplývá, že Nejvyšší správní soud by měl přiznat odkladný účinek všem stěžovatelům, kteří jsou státními příslušníky Ukrajiny, i když nic konkrétního neuvádí. Tato úvaha neodpovídá výjimečnosti institutu přiznání odkladného účinku. Ani v praxi není žalobám státních příslušníků Ukrajiny vždy přiznán odkladný účinek (např. usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 20. 12. 2024, č. j. 33 A 36/2024-23).

III. Posouzení návrhu na přiznání odkladného účinku

pokračování

[7] Podle § 107 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. Soud podle § 73 odst. 2 s. ř. s. na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jsou-li splněny tři podmínky: (1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, jehož se návrh týká, musí pro stěžovatele znamenat újmu, (2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a (3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[8] Návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je důvodný.

[9] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje mimořádnou povahu odkladného účinku v řízení o kasační stížnosti. Jeho přiznáním odnímá před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocnému rozhodnutí krajského (městského) soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není zákonným postupem zrušeno. Odkladný účinek lze přiznat pouze vůči kasační stížností napadenému soudnímu rozhodnutí, případně vůči správnímu rozhodnutí, které bylo napadeno žalobou (srov. usnesení NSS ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005-96, č. 786/2006 Sb. NSS).

[10] Pro posouzení návrhu je významné, že stěžovatel podal žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání ve lhůtě 60 dnů, kterou mu Ministerstvo vnitra stanovilo k vycestování. Podání této žádosti mělo podle § 87y odst. 5 zákona o pobytu cizinců za následek další trvání oprávnění stěžovatele pobývat na území, a to až do právní moci rozhodnutí o ní. Uvedené oprávnění proto zaniklo právní mocí rozhodnutí žalované, načež stěžovatel zůstal na území bez pobytového oprávnění. Rovněž je třeba uvést, že stěžovatel již v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované navrhl, aby byl žalobě přiznán odkladný účinek. Městský soud tomuto návrhu usnesením ze dne 6. 5. 2025, č. j. 1 A 15/2025-29, vyhověl.

[11] Právě ve shodě s argumentací městského soudu shledal důvody přiznání odkladného účinku také Nejvyšší správní soud. Tyto důvody nespočívaly v obecných tvrzeních týkajících se nemožnosti realizace soukromého a rodinného života na území České republiky, nýbrž ve skutečnosti, že stěžovatel rozhodnutím žalované pozbyl pobytové oprávnění, v důsledku čehož by se musel vrátit do země původu, v níž probíhá otevřený válečný konflikt. Hrozbu újmy na životu a zdraví, které jsou na celém území Ukrajiny vystaveni civilisté, nelze bagatelizovat. Možnost získání dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území České republiky podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců je navíc pouze hypotetická, a tudíž z ní nelze dovozovat, že stěžovateli újma nehrozí (srov. usnesení NSS ze dne 24. 5. 2024, č. j. 6 Azs 95/2024-33, odst. [14], nebo ze dne 15. 8. 2024, č. j. 5 Azs 214/2024-27, odst. [10]). Ačkoli k bezprostřednímu opuštění České republiky by mohl být stěžovatel donucen až na základě rozhodnutí o správním vyhoštění, setrvání by pro něj znamenalo nelegální pobyt na území, čímž by se vystavil riziku zákazu pozdějšího pobytu, který je se správním vyhoštěním pravidelně spojen (srov. usnesení NSS ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011-100, nebo ze dne 17. 12. 2024, č. j. 9 Azs 246/2024-29, odst. [10]).

[12] Z ničeho nevyplývá, že by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatele mohlo způsobit újmu jiným osobám, nebo že by bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Nejvyšší správní soud připomíná, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu, brozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu brozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu“ (srov. usnesení NSS ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014-25, č. 3169/2015 Sb. NSS, odst. [16]; ze starší judikatury též usnesení NSS ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008-131, č. 1698/2008 Sb. NSS). Újma, která by stěžovateli vznikla vycestováním z České republiky, je nicméně nepoměrně větší oproti hrozbě, kterou stěžovatel aktuálně představuje pro veřejný pořádek.

[13] Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. přiznal kasační stížnosti stěžovatele odkladný účinek. Jelikož městský soud přiznal odkladný účinek žalobě stěžovatele, postačí v daném případě, že se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti právní účinky napadeného rozsudku. Tím se dočasně obnovuje i odkladný účinek žaloby proti rozhodnutí žalované. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

[14] Nejvyšší správní soud uložil stěžovateli povinnost zaplatit soudní poplatek za podání návrhu na přiznání odkladného účinku. Tato povinnost vzniká dnem právní moci rozhodnutí, kterým bylo o návrhu rozhodnuto a v němž byla navrhovateli uložena povinnost soudní poplatek zaplatit podle § 4 odst. 1 písm. h) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 4. 6. 2024, č. j. 9 As 270/2023-21, č. 4616/2024 Sb. NSS). Poplatek je splatný do tří dnů od právní moci tohoto usnesení (§ 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích). Podle položky 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou k citovanému zákonu, činí výše soudního poplatku 1 000 Kč.

[15] Soudní poplatek lze zaplatit:

- v hotovosti na pokladně soudu,
- bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703-46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný variabilní symbol, který byl přidělen pro identifikaci platby, je: **1090513125**.

QR Platba

[16] Nebude-li soudní poplatek včas dobrovolně zaplacen, bude vymáhán.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. září 2025

pokračování

JUDr. Radan Malík
předseda senátu